

можливість дитині з розумовою відсталістю розвиватися в межах власних можливостей.

Список використаної літератури.

1. Стадненко, Н.М., (2002), Особливості мислення учнів допоміжної школи (Нариси з олігофренопсихології), Кам'янець-Подільський, 186 с.
2. Исаев, Д.Н., (2003), Умственная отсталость у детей и подростков, Речь, СПб, 391 с.
3. Катаева, А.А., Стребелева, Е.А., (2005), Психолого-педагогическая характеристика детей с нарушениями интеллекта (Дошкольная олигофренопедагогика), ВЛАДОС, Москва, 208 с.
4. Петрова, В.Г., Белякова, И.В., (2004), Психология умственно отсталых школьников, Академия, Москва, 160 с.

ВПЛИВ МУЗИКИ НА ЕМОЦІЙНО-ПОЧУТТЄВУ СФЕРУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

УДК 159.947

***Янушкевич О. М.,**
студентка спеціальності 053 «Психологія»,
освітнього рівня «Магістр»,
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Актуальність дослідження впливу музики на емоційно-почуттєву сферу людини обумовлена особливою роллю та специфічністю окремих емоцій у житті людини. Проблеми соціально-економічного розвитку суспільства, знецінення моральних норм, пропаганда жорстокості, бездуховності, насильства здійснюють негативний вплив на життя сучасної людини. Одночасно із високою динамікою соціальних процесів, підвищеними вимогами до освітнього процесу зростає і роль наставника, педагога у вирішенні означених вище проблем.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні українські та зарубіжні вчені досягли значних результатів у дослідженні цілої низки проблем, а саме: аналізу категорії музичного мистецтва, його сутності і ролі в житті суспільства з позиції педагогіки і психології в опорі на теоретичні основи естетики (Ботович Л.І., Борисова З.М., Гальперін П.Я., Давидов В.В., Запорожець О.В., Ельконін Д.Б., Кононов О.Л., Костюк Г.С., Лукіна В.С., Рубінштейн С.Л.). Базисні категорії внутрішнього світу, свідомості, волі, духовності, творчості стали предметом серйозних теоретичних обговорень (Зінченко В.П., Орлів А.Б., Смирнов С.Д., Слободчиков В.І та ін.); проблеми теорії естетичного виховання висвітлювались у працях філософів, соціологів, психологів, педагогів, музикознавців (Ветлугіна Н.О., Сухомлинський В.О.,

Теплова Б.М., Шарова Ю.В., Щукіна Г.І., Якобсон П.М. та ін.); проблеми сприйняття інструментальної музики та її вплив на музичні інтереси особистості розглядалися вченими (Гінзбург С., Бальчитіс Є., Ригіна Г., Скорик Т. та ін.).

В останні десятиліття стала помітною тенденція до емпіричного вивчення окремих емоційних реакцій без спроб науково-теоретичного їх аналізу. Наприклад, Дж. Мандлер доводив непотрібність пошуку змісту емоцій та створення теорій емоцій (цит. за Виготський, Л.С., 1997). Багато авторів пов'язують емоції саме з переживаннями (Вартанян, Г.А., 1989; Ільїн, Є.П., 2001; Аболін, Л.М., 1987; Бочкарев, Л.Л., 1986).

Мета наукової публікації - проаналізувати вплив музики як психокорекційного засобу на показники емоційних станів педагогічних працівників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Будь-який процес діяльності, у тому числі й навчальної, має тенденцію приймати ритмічну форму. Вона особливо очевидна там, де є звуковий супровід, ритм сигналів, що слідує один за одним. За ними ми можемо міркувати й про рівномірність застосовуваної людиною енергії, і про просторову одноманітність її рухів. Саме таким ритмічним подразником є музика (Вартанян Г.А., Петров Е.С., 1989).

Дослідження динаміки емоційно-почуттєвого стану під впливом музики проводилось шляхом обстеження двох груп респондентів-педагогічних працівників шкіл та закладів вищої освіти, по 20 осіб у кожній. Експериментальна група, окрім сеансів оздоровчого лікування, проходила сеанси музикотерапії тривалістю 15-30 хв. Контрольна група (КГ) отримувала лише традиційне медикаментозне і фізіотерапевтичне лікування. Для проведення дослідження було використано ряд методик: шкала реактивної та особистісної тривожності Ч.Д. Спілбергера в модифікації Ю.Л. Ханіна (Бочкарев, Л.Л., 1986); методика «дослідження самооцінки» Т.В. Дембо - С.Я. Рубінштейн (Бочкарев, Л.Л., 1986).

При аналізі результатів обстеження респондентів обох груп звертає на себе увагу збільшення показників психічної активності, зацікавленості, емоційного тону в обох групах, а також позитивна динаміка функціонального стану, яка більш виражена в експериментальній групі (ЕГ). Середньоарифметичні показники рівнів реактивної та особистісної тривожності зменшились у експериментальній групі на 25 %, у контрольній – лише на 10 %, що свідчить про позитивний вплив музики на психодинаміку. В обох групах показники самооцінки підвищились, що свідчить про зменшення критичного відношення до самого себе, більше прийняття себе (в ЕГ самооцінка зросла на 25 % а в контрольній – на 10 %), що свідчить про зменшення рівня особистісної тривожності.

Таким чином, позитивні особистісні зміни в емоційно-почуттєвій сфері відбулись за рахунок колекційної роботи з використанням засобів музики.

Висновки. Як свідчать результати дослідження, музикотерапія сприяє позитивній динаміці психоемоційного стану, зменшує рівень тривожності та підвищує рівень самооцінки особистості. А це у свою чергу покращує її здатність до соціальної адаптації і самореалізації.

Перспективи подальших досліджень полягають у створенні психокорекційних програм з музикотерапії, використанні музичних творів та розробці психокорекційних методів музикотерапії з врахуванням фаху та віку педагогів.

Список використаної літератури.

1. Аболин, Л.М., (1987), Психологические механизмы эмоциональной устойчивости человека, Казань.
2. Бочкарев, Л.Л., (1986), Социально-перцептивные механизмы музыкального волнения, Вопросы психологии, №3, С. 150-157.
3. Вартамян, Г. А., Петров Е.С., (1989), Эмоции и поведение, Ленинград.
4. Ильин, Е.П., (2001), Эмоции и чувства, Питер, СПб, 752 с.
5. Выготский, Л. С., (1997), Психология искусства, Анализ эстетической реакции, Лабиринт, Москва, 416 с.

ВГЛЯДАЮЧИСЬ У ВЛАСНІ СТРАХИ: ГУМАНІСТИЧНО-ЕКЗИСТЕНЦІЙНИЙ ПІДХІД У РОБОТІ ЗІ СТАРАХАМИ ДОРΟΣЛИХ

УДК 159.923

***Яцюк М. В.,**
кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології,
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Актуальність дослідження. Українське суспільство живе у напрузі від значних соціально-економічних та морально-психологічних змін. Воно увібрало у себе смуток від трагічних подій на сході країни, значних людських втрат, покалічених долей людей. Щодня ми стаємо свідками жорстокості, насилля та несправедливості з екранів телевізорів і гаджетів. Українці занурені у деструктивне поле уявних загроз, що неминуче посилює переживання тривоги та страхів. Пауль Тілліх зауважував, що не сама думка про минулий характер життя, і навіть не смерть близьких породжує невротичну тривогу та екзистенційний страх, а усвідомлення неминучості власної скінченності. Саме тривога, яка апелює до особистої безпорадності зберегти власне життя, лежить в основі будь-якого страху. Звернення до психологічних ресурсів зрілої особистості в межах екзистенційно-гуманістичного підходу практичної психології набуває дедалі більшої актуальності.